

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

Polskie wizje i oceny komunizmu po 1939 r.

część II

5–7 czerwca, Warszawa

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31
sala im. Joachima Lelewela

Biuro Badań Historycznych IPN

Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25
PRZYSTANEK HISTORIA - CENTRUM EDUKACYJNE IPN

PROGRAM KONFERENCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31

10.00–10.20

OTWARCIE KONFERENCJI

Dyrektor IH PAN prof. dr hab. Wojciech Kriegseisen
Prezes IPN dr Jarosław Szarek

10.20–12.30

Panel I

KOMUNIZM JAKO ZJAWISKO SPOŁECZNE, POLITYCZNE I INTELEKTUALNE

10.20–10.40

prof. dr hab. Bogdan Szlachta (UJ), *Komunizm w polskiej refleksji intelektualnej*

10.40–11.00

dr hab. Grzegorz Zackiewicz (UwB), *Państwo sowieckie w polskiej myśli politycznej 1918–1939*

11:00–11.20

prof. dr hab. Mariusz Wołos (IH PAN, UP), *Związek Sowiecki w polityce zagranicznej II Rzeczypospolitej*

11.20–11.40

dr hab. Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (prof. IH PAN), *Komunizm (system sowiecki) w interpretacjach dyplomatów polskich w Moskwie*

11.40–12.10

dyskusja

12.10–12.30

przerwa na kawę

12.30–18.00

Panel II

DRUGA WOJNA ŚWIATOWA I POCZĄTKI SYSTEMU KOMUNISTYCZNEGO W POLSCE

część I

12.30–12.50

prof. dr hab. Marek Kornat (IH PAN, UKSW), *Komunizm w optyce gen. Władysława Sikorskiego*

12.50–13.10

dr Maciej Korcuć (IPN Kraków), *AK wobec działalności komunistycznej pod okupacją sowiecką*

13.10–13.30

dr Karol Sacewicz (IPN Olsztyn), *Komunistyczne międzynarodówki w ocenie publicystyki Polski Podziemnej*

13.30–13.50

dr hab. Waldemar Grabowski (IPN), *Rada Jedności Narodowej wobec komunistów w okresie powojennym*

13.50–15.00

przerwa

część 2

15.00–15.20

dr Martyna Rusiniak-Karwat (ISP PAN), *Polscy Żydzi a Związek Sowiecki w czasie II wojny światowej*

15.20–15.40

dr hab. Grzegorz Berendt prof. UG (IPN Gdańsk, UG), *Polscy Żydzi wobec komunizmu (1939–1947)*

15.40–16.00

dr Wojciech Jerzy Muszyński (IPN Warszawa), *Brygada Świętokrzyska a komunizm*

16.00–16.20

dr Rafał Sierchuła (IPN Poznań), *Narodowcy wobec wprowadzenia w Polsce komunizmu*

16.20–16.40

dyskusja

16.40–17.00

przerwa na kawę

17.00–18.40

Panel III

ŚRODOWISKA SPOŁECZNE A KOMUNIZM W POLSCE

17.00–17.20

prof. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz (UMK), *Czy komunistyczna sztuka miała wartość?*

17.20–17.40

dr hab. Tadeusz Rutkowski (UW), *Środowisko polskich historyków a komunizm (1945–1989)*

17.40–18.00

dr Sebastian Ligarski (IPN Szczecin), *Środowisko pisarzy a komunizm*

18.00–18.20

Michał Przeperski (IPN), *Środowisko dziennikarskie a komunizm*

18.20–18.40

dr Michał Wenklar (IPN Kraków), *Lewica Października '56 wobec komunizmu na przykładzie krakowskiego Politycznego Ośrodka Lewicy Akademickiej*

19.00–19.30

dyskusja

19.30

zamknięcie pierwszego dnia konferencji

Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN
Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25

9.30–13.10

Panel I

KOŚCIÓŁ WOBEC KOMUNIZMU W POLSCE

część I

9.30–9.50

prof. dr hab. Jan Żaryn (Senat RP, UKSW), *Stolica Apostolska a komunistyczna Polska*

9.50–10.10

dr Rafał Łatka (IPN), *Prymas Wyszyński a system komunistyczny w Polsce „ludowej” w latach 1956–1981*

10.10–10.30

dr Mariusz Krzysztofínski (IPN Rzeszów), *Biskupi przemyscy obrządku łacińskiego wobec komunizmu (1939–1993)*

10.30–10.50

dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN Białystok), *Abp Romuald Jalbrzykowski – ostatnia przeszkoda w rozwoju komunizmu na Białostoczczyźnie*

10.50–11.10

przerwa na kawę

część 2

11.10–11.30

ks. prof. dr hab. Józef Marecki (UPJPiI, IPN), *Biskupi krakowscy a komunizm*

11.30–11.50

dr hab. Paweł Skibiński (UW), *Jan Paweł II a komunizm*

6 CZERWCA Przystanek Historia

12.10–12.30

dr hab. Konrad Białecki (IPN Poznań, UAM), *Kościóły mniejszościowe w PRL a komunizm*

12.30–13.20

dyskusja

13.20–13.40

przerwa na kawę

13.40–15.00

Panel II

POSTACIE

13.40–14.00

dr Robert Spałek (IPN Warszawa), *Gomułka – ostatni prawdziwy polski komunista?*

14.00–14.20

dr hab. Mirosław Szumiło (IPN, UMCS), *Gierek i Jaruzelski a komunizm i Związek Sowiecki. Próba porównania*

14.20–14.40

Roman Graczyk (IPN Kraków), *Adam Michnik a komunizm*

14.40–15.00

dyskusja

15.00–16.00

przerwa

16.00–18.00

Panel III

OPOZYCJA

16.00–16.20

dr hab. Tomasz Sikorski (prof. US), *Ruch Młodej Polski a komunizm*

16.20–16.40

Maciej Gawlikowski (badacz niezależny), *KPN a komunizm*

16.40–17.00

dr Krzysztof Mazur (UJ), *Solidarność podziemna a komunizm*

17.00–17.20

dr Grzegorz Waligóra (IPN Wrocław) *Solidarność Walcząca a komunizm*

17.20–17.40

dyskusja

17.40–18.00

przerwa na kawę

18.00–19.20

Panel IV

SCHYLEK KOMUNIZMU W POLSCE

18.00–18.20

dr Maciej Zakrzewski (IPN Kraków, UPJPII), *Samobójstwo ze strachu przed śmiercią. Ankieta dotycząca stalinizmu na łamach pisma „Zdanie” w latach 1988–1989*

18.20–18.40

dr hab. Henryk Głębocki (IPN Kraków, UJ), *Opozycja solidarnościowa wobec Związku Sowieckiego i ideologii komunistycznej w obliczu transformacji ustrojowej*

18.40–19.00

dr hab. Miłowit Kuniński (UJ), *Mirosława Dzielskiego koncepcja polskiej transformacji ustrojowej*

19.00–19.20

dyskusja

19.20

zamknięcie drugiego dnia konferencji

7 CZERWCA Przystanek Historia

Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN
Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25

10.00–13.00

Panel V

EMIGRACJA WOBEC KOMUNIZMU W POLSCE

część I

10.00–10.20

prof. dr hab. Adam Bosiacki (UW), *Kierunki i skutki rozważań Polaków w koncepcjach sowietologii po II wojnie światowej*

10.20–10.40

prof. dr hab. Marek Bankowicz (UJ), *Polskie analizy krytyczne marksizmu i leninizmu w drugiej połowie XX wieku. Interpretacje Józefa Marii Bocheńskiego i Leszka Kołakowskiego*

10.40–11.00

dr hab. Piotr Kardela (IPN Olsztyn), *Komunistyczna rzeczywistość w PRL w ocenie liderów Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych*

11.00–11.30

dyskusja

11.30–11.50

przerwa na kawę

część 2

11.50–12.10

prof. dr hab. Rafał Habielski (UW), *Juliusz Mieroszewski a system sowiecki*

12.10–12.30

dr Małgorzata Ptasieńska (IPN Warszawa, UW) *Komunizm na łamach „Kultury” paryskiej w latach 1947–2000*

POLSKIE WIZJE I OCENY KOMUNIZMU PO 1939 r.

12.30–12.50

dr hab. Patryk Pleskot (IPN Warszawa), *Solidarność na emigracji a komunizm – na przykładzie inicjatyw upamiętniających postanowienia jałtańskie*

12.50–13.20

dyskusja

13.20–13.40

przerwa na kawę

13.40–14.50

Panel VI

SPOJRZENIE NA KOMUNIZM PO 1989 R.

13.40–14.00

prof. dr hab. Antoni Dudek (UKSW), *Problem dekomunizacji w optyce pierwszych rządów RP po 1989 r.*

14.00–14.20

prof. dr hab. Andrzej Nowak (IH PAN, UJ), *Wyzwania polskiej sowietologii po 1989 r.*

14.20–14.50

dyskusja

15.00

ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**
ul. Wołoska 7
02-675 Warszawa
www.ipn.gov.pl